

VVE-RAPPORT

DEFINITIEF RAPPORT VAN HET ONDERZOEK IN HET KADER VAN DE VOOR- EN VROEGSCHOOLSE EDUCATIE

BASISSCHOOL DAMIAAN – LOCATIE ROZENSTRAAT

Locatie	: Damiaan - locatie Rozenstraat
Brinnummer	: 20IN
Plaats	: Zeist
Registratienummer	: 3261314
Onderzoeksnummer	: 15990
Datum onderzoek	: 16-02-2012
Datum vaststelling rapport	: 03-04-2012

1. INLEIDING

Dit rapport is het verslag van een onderzoek van de Inspectie van het Onderwijs naar de kwaliteit van de voor- en vroegschoolse educatie (VVE). VVE is bedoeld voor jonge kinderen die onvoldoende zijn toegerust voor een soepele instroom in groep 3 van het basisonderwijs, waardoor ze grote kans lopen om achterop te raken.

In dit rapport worden de volgende onderwerpen besproken:

- De voorwaarden van VVE
- De ouders
- De kwaliteit van de educatie
 - Het VVE-programma, zoals dat wordt aangeboden
 - Het pedagogisch klimaat
 - Het educatief handelen
- De ontwikkeling, zorg en begeleiding
- De kwaliteitszorg
- De doorgaande lijn tussen de voor- en vroegschool
- De resultaten van VVE

Elk van de VVE-kwaliteitsaspecten is uiteengelegd in indicatoren. Als een indicator beoordeeld wordt, gebeurt dat doorgaans met de volgende oordelen:

1. Staat in de kinderschoenen: verbeteringen zijn dringend nodig
Deze kwalificatie geeft aan dat er écht iets verbeterd dient te worden.
2. Enigszins ontwikkeld: verbeteringen zijn wenselijk
Deze kwalificatie geeft aan dat het wenselijk is dat iets verbeterd wordt.
3. Voldoende
4. Goed ontwikkeld: een voorbeeld voor anderen
Deze kwalificatie geeft aan dat dit aspect in orde is, en wel op een zodanige manier dat andere voor- en/of vroegscholen hiervan kunnen leren.

Dit rapport is gebaseerd op versie 2.2 van het VVE-toezichtkader (zie de internetsite van de onderwijsinspectie).

Opbouw van het rapport

Hoofdstuk 2 beschrijft het totaalbeeld van het onderzoek. De beoordeelde onderwerpen (indicatoren) staan in hoofdstuk 3, met eerst de oordelen en daarna een toelichting als dat nodig is. Als er op basis van dit onderzoek afspraken gemaakt zijn, staan die in hoofdstuk 4.

Groepsinformatie kleutergroepen

Aantal kleuters in groep a: 23, waarvan 5 doelgroepkleuters (=22%).

Aantal kleuters in groep b: 24, waarvan 8 doelgroepkleuters (=33%).

Aantal kleuters in groep c: 23, waarvan 5 doelgroepkleuters (=22%).

Aantal kleuters in groep d: 24, waarvan 5 doelgroepkleuters (=21%).

NB. De inspectie heeft de groepen 1/2B en 1/2D bezocht.

De gemeente Zeist hanteert ook voor de vroegscholen een brede doelgroepdefiniëring.

2. HET TOTAALBEELD

Op 24 januari 2012 hebben alle betrokken partijen het Convenant Voor- en Vroegschoolse Educatie Zeist ondertekend. Ook de Stichting Katholiek en Algemeen Bijzonder Primair Onderwijs (Het Sticht), het bestuur van de Damiaanschool, behoort tot de ondertekenaars.

In het convenant zijn duidelijke afspraken gemaakt over de doelgroepdefiniëring, het VVE-programma, de doorgaande leerlijn, de vroegschoolse educatie, de resultaten van de vroegschoolse educatie, de informatieoverdracht en de organisatie (i.c. de coördinatie van alle ontwikkelingen in het kader van VVE).

De rkbs Damiaan heeft drie vestigingen, te weten: Damiaan (i.c. Rozenstraat), locatie Kerckebosch en locatie Leliestraat. De inspectie heeft de locatie in de Rozenstraat bezocht.

De leerlingen komen van verschillende speelzalen of kinderdagverblijven. Sommige leerlingen hebben geen gebruik gemaakt van een voorschoolse voorziening. Het aantal leerlingen dat van een voorschool komt is uitermate gering. Er zijn geen specifieke contacten met de meest nabijgelegen voorschool. Gedurende dit schooljaar heeft er voor het eerst een warme overdracht plaatsgevonden.

De school gebruikt al vele jaren het Piramideprogramma. Men heeft ervoor gekozen de tutoring in de eigen groep uit te voeren. De tutoring wordt merendeels door de eigen leraar uitgevoerd, doch op woensdagmorgen komt er in elke kleutergroep gedurende drie kwartier een als tutor aangestelde leraar. Zij voert dan gerichte activiteiten uit met de tutorleerlingen.

Deze activiteiten kunnen het karakter hebben van preteaching, maar hebben soms tot doel terug te komen op onderwerpen die in de klas reeds behandeld zijn. De groepsleraar bepaalt welke activiteiten de tutor uitvoert en zij koppelt na afloop mondeling of schriftelijk terug naar de groepsleraar.

De leraren van de groepen 1/2 beschikken over een jaarplanning van het Piramideprogramma. Zij hebben ervoor gekozen het ene jaar het programma van groep 1 leidend te laten zijn en het daaropvolgende jaar het programma van groep 2. Over de concrete invulling van de verschillende thema's vindt structureel afstemmingsoverleg plaats. Men zorgt ervoor dat alle vier de groepen tegelijkertijd met hetzelfde thema aan de slag gaan en spreekt af welke (aanvullende) materialen ingezet zullen worden. Op de gang staat een gemeenschappelijke thematafel.

De leraren volgen de ontwikkeling van de leerlingen aan de hand van de PRAVOO-lijst (deze vullen ze per kind vijf maal in) en de CITO-toetsen Taal voor Kleuters en Ordenen voor Kleuters.

De lokalen zien er goed verzorgd uit en bieden een uitdagende en taalrijke omgeving. Diverse objecten zijn gelabeld, terwijl in elk lokaal zowel een letter- als een cijfermuur aanwezig is. Het pedagogisch klimaat is in orde. Leerlingen werken enthousiast aan hun opdrachten en krijgen voldoende ruimte zelf keuzes te maken.

De school beschikt over een zogenaamde Taalplusklas. Deze voorziening is bedoeld voor leerlingen in groep 4 waarvan de leraar heeft vastgesteld dat er risico's zijn in de taalontwikkeling.

Gedurende enkele dagdelen per week worden deze kinderen in een aparte groep samengebracht en krijgen ze onderwijs met een sterk talig karakter. Momenteel maken negen leerlingen gebruik van deze voorziening.

De school is gestart met het traject handelingsgericht werken. Dit schooljaar werken de leraren voor het eerst met groepsoverzichten en de daarop gebaseerde groepsplannen. Allen hebben inmiddels – mede op basis van de toetsgegevens van januari - nieuwe groepsplannen opgesteld voor de periode tot aan de zomervakantie.

Zowel binnen de groepsoverzichten als binnen de -plannen worden de tutorleerlingen expliciet vermeld. De groepsplannen geven vervolgens aan welke onderdelen (subcategorieën) met name extra aandacht behoeven en op welke wijze dit dient te geschieden.

De ontwikkelpunten ten aanzien van de voor- en voerschoolse educatie liggen met name op de terreinen ouderbeleid, leerlingenzorg en kwaliteitszorg.

3. DE OORDELEN MET EEN TOELICHTING ALS DAT NODIG IS

Naam gemeente	Zeist
A CONDITIES	Damiaan (locatie Rozenstraat)
A1 Een integraal VVE-programma	
A1.1 Naam/namen van programma(s)	Piramide; Klankkast; Wereld in Getallen
A3 Leidster - kind ratio ("dubbele bezetting")	3
A5 Kwaliteit leidsters/leerkrachten	
A5.4 Alle leidsters zijn toereikend geschoold (voor het VVE-programma)	3

A3 De leraren staan het grootste deel van de week alleen voor de groep. Op woensdagmorgen komt gedurende drie kwartier een extra leerkracht in de groep, ten behoeve van de tutoractiviteiten. Daarnaast hebben de leraren incidenteel de beschikking over een stagiaire. De leraren voeren zelf de overige tutoractiviteiten in de groep uit.

B OUDERS	Damiaan (locatie Rozenstraat)
B1 Gericht ouderbeleid	2
B2 Ouders zijn vooraf adequaat geïnformeerd	3
B3 Intake	3
B4 Stimuleren om thuis ontwikkelingsstimulerende activiteiten te doen	2
B5 Participatie in VVE-activiteiten in de voerschool	2
B6 Informeren over de ontwikkeling van hun kind	3
B7 Rekening houden met de thuistaal	--

B1 De school beschikt niet over een ouderbeleid specifiek gericht op de doelgroep. Zo ontbreken een analyse van de doelgroep, concrete doelen en gerichte activiteiten om de ouders van de doelgroepleerlingen nadrukkelijk te betrekken bij de diverse activiteiten.

B4 Hoewel de school ouders stimuleert ook thuis activiteiten met hun kinderen te doen, heeft ze onvoldoende zicht op het effect hiervan. Onduidelijk is in hoeverre met name de doelgroeppouders hierbij bereikt worden.

B5 De school organiseert inloopochtenden en ouderweken om ouders uit te nodigen deel te nemen aan diverse activiteiten in de voerschool. Het ontbreekt de school echter aan een duidelijk beeld in hoeverre juist de doelgroeppouders hierbij bereikt worden. Ook heeft de school nog niet bepaald op welke wijze ze de participatie van met name deze ouders tracht te vergroten.

B7 De school wordt nauwelijks bezocht door leerlingen met een niet-Nederlandse thuistaal. De inspectie beoordeelt daarom deze indicator niet

C KWALITEIT VAN DE UITVOERING VAN VVE	Damiaan (locatie Rozenstraat)
C1 Kwaliteit van de educatie: het aangeboden programma	
C1.1 Een integraal VVE-programma	3
C1.2 Werken met een doelgerichte planning	3
C1.3 Het aanbod gericht op de taalontwikkeling is voldoende dekkend	3
C1.4 Het aanbod klimt op in moeilijkheidsgraad en er wordt gedifferentieerd	3
C2 Kwaliteit van de educatie: het pedagogisch klimaat	
C2.1 Het pedagogisch handelen van de leerkrachten is respectvol	3
C2.2 De leerkrachten hanteren duidelijke pedagogische gedragsgrenzen	3
C2.3 De leerkrachten stimuleren de sociale vaardigheden en de persoonlijke competenties van de kinderen	3
C2.4 De leerkrachten tonen respect voor de autonomie van het kind	3
C2.5 De inrichting van de ruimte is aantrekkelijk, uitdagend en spel- en taal-uitlokkend	3
C3 Kwaliteit van de educatie: het educatief handelen	
C3.1 Het educatief handelen van beide leerkrachten is goed op elkaar afgestemd	--
C3.2 Er worden de hele 'dag' effectieve en gerichte activiteiten voor de taalontwikkeling uitgevoerd	3
C3.3 De leidsters/leerkrachten bevorderen de interactie met en tussen kinderen	3
C3.4 De leerkrachten stimuleren actieve betrokkenheid van de kinderen en verrijken het spelen en werken	3
C3.5 De leerkrachten bevorderen de ontwikkeling van aanpakgedrag (strategieën) bij de kinderen	3
C3.6 Het gedrag van de leerkrachten met de kinderen is responsief	3
C3.7 De leerkrachten stemmen de activiteiten af op verschillen in de ontwikkeling van de individuele kinderen	3

C1.1 De school hanteert het Piramideprogramma als leidend bij haar aanbod. Daarnaast zetten leraren structureel de Klankkast in en gebruiken ze de voorloper van de door de andere groepen gehanteerde rekenmethode als bronnenboek.

C1.2 De leraren gebruiken een jaarplanning. Vanuit de jaarplanning worden de diverse thema's bepaald. Elk thema wordt vervolgens verder uitgewerkt in een themaplanning.

C1.4 Doordat de school ervoor gekozen heeft het ene jaar het Piramideprogramma van groep 1 leidend te doen zijn en het jaar daarop dat van groep 2, is het van belang dat de leraren zich steeds terdege bewust zijn dat de leerlijnen op de juiste wijze gevolgd worden. Zowel uit de administratie als uit de gesprekken met de leraren blijkt dat men zich dit terdege bewust is en dat men hieraan in voldoende mate tegemoetkomt.

C2.1 Binnen de groepen heerst een goede sfeer. De leraren gaan met respect om met de kinderen.

C3.1 De leraren staan gedurende het grootste deel van de week alleen voor de groep. De inspectie heeft daarom deze indicator niet beoordeeld.

C3.5 De leraren reageren adequaat op de zaken die de leerlingen zelf inbrengen en stimuleren hen zelf initiatief te nemen. Er wordt in voldoende mate een appèl gedaan op de zelfstandigheid van de kinderen.

D ONTWIKKELING, BEGELEIDING EN ZORG	Damiaan (locatie Rozenstraat)
D1 Ontwikkeling, begeleiding en zorg binnen de groep	
D1.1 Volgen van de brede ontwikkeling van alle kinderen	3
D1.2 De begeleiding is planmatig voor: de hele groep, de kleine (tutor)groep en het individuele kind	3
D1.3 De evaluatie van de aangeboden begeleiding en zorg	2
D1.4 Specifieke aandacht bij de begeleiding en zorg voor de taalontwikkeling	2
D2 Ontwikkeling, begeleiding en zorg in de bredere zorgketen	
D2.1 Leidsters/leerkrachten hebben een overzicht van de kinderen die zorg nodig hebben die de voor- resp. vroegschool niet kan leveren, en van de aard van die zorg	3
D2.2 Leidsters/leerkrachten melden kinderen aan voor externe zorg wanneer de voor- resp. vroegschool de gewenste zorg niet kan leveren	3
D2.3 De leidsters/leerkrachten blijven de ontwikkeling van kinderen met extra zorg bijhouden	3

D1.1 De leraren volgen de ontwikkeling van de leerlingen aan de hand van observaties, PRAVOO-lijst en de CITO-toetsen Taal voor Kleuters en Ordenen voor Kleuters. Zij verwerken alle informatie in de groepsoverzichten en stellen op grond hiervan de groepsplannen op.

D1.2 Uit de groepsplannen blijkt dat de begeleiding van de leerlingen voldoende planmatig is.

D1.3 Hoewel afgeronde zorgtrajecten geëvalueerd worden, zijn de evaluaties niet in alle gevallen schriftelijk vastgelegd. Daar waar een zorgtraject wel is geëvalueerd is deze evaluatie voornamelijk gericht op de vraag of het doel bereikt is (productevaluatie) en nauwelijks op de vraag welke zaken hierbij stimulerend hebben gewerkt en welke belemmerend (procesevaluatie). De evaluatie biedt daardoor onvoldoende input voor een eventueel vervolg van het zorgtraject.

D1.4 De leraren volgen de taalontwikkeling van met name de doelgroep leerlingen te globaal. Daardoor is onvoldoende gegarandeerd dat gerichte interventies bij een stagnerende taalontwikkeling bijtijds ingezet worden.

E KWALITEITSZORG BINNEN DE VROEGSCHOOL	Damiaan (locatie Rozenstraat)
E1 Er is VVE-coördinatie in de vroegschool	3
E2 De vroegschool evalueert de kwaliteit van VVE regelmatig	2
E3 De vroegschool evalueert de opbrengsten van alle kinderen	3
E4 De vroegschool formuleert op basis van evaluaties verbetermaatregelen en voert die aantoonbaar en planmatig uit	2
E5 De vroegschool borgt de kwaliteit van haar educatie	3
E6 In de kwaliteitszorg van de basisschool wordt ook specifiek naar VVE gekeken	2

E1 Er is een leraar aangesteld die de VVE-activiteiten coördineert.

E2 Hoewel de school beschikt over een kwaliteitszorgsysteem, vormt VVE hiervan (nog) geen specifiek onderdeel. Er is geen sprake van gerichte evaluatie van de kwaliteit van VVE.

E4 Door het ontbreken van een evaluatie specifiek gericht op VVE, is de school onvoldoende in staat om op basis van deze gegevens gerichte verbetermaatregelen te nemen.

E6 VVE vormt nog geen specifiek onderdeel van de algemene kwaliteitszorg binnen de school.

F DOORGAANDE LIJN	Damiaan (locatie Rozenstraat)
F1 Er is VVE-coördinatie tussen de voor- en vroegschool	3
F3 De basisschool wint doelmatige informatie in bij de voorschool over de instromende peuters en maakt daar aantoonbaar gebruik van	2
F4 Het aanbod van de vroegschool is afgestemd op dat van de voorschool	3
F5 Het pedagogisch klimaat en het educatief handelen van de vroegschool is afgestemd op dat van de voorschool	---
F6 De manier om met ouders om te gaan op de vroegschool is afgestemd op die van de voorschool	---
F7 De interne begeleiding en zorg op vroegschool zijn afgestemd op die van de voorschool	---

F3 Er heeft dit jaar voor het eerst een warme overdracht plaatsgevonden tussen een voorschool en de vroegschool. Het is binnen de school nog geen beleid om gerichte informatie in te winnen bij de afleverende voorschool of om na verloop van tijd informatie met de voorschool uit te wisselen. Verwacht mag worden dat – nu het convenant is ondertekend en hierin duidelijke afspraken zijn vastgelegd met betrekking tot de warme overdracht – hierin binnenkort verandering komt. De inspectie beoordeelt deze indicator evenwel als onvoldoende, omdat hiervan op dit moment nog geen sprake is.

F5-F7 Aangezien de kleuters van diverse peuterspeelzalen of kinderdagverblijven komen, beoordeelt de inspectie deze indicatoren niet.

G OPBRENGSTEN VAN VVE	Damiaan (locatie Rozenstraat)
G1 De resultaten worden gemeten conform de gemeentelijk afspraken	3
G2 De resultaten zijn van voldoende niveau	--
G3 Verlengde kleuterperiode	3

G1 De school meet de resultaten overeenkomstig de gemeentelijke afspraken.

G2 De inspectie beoordeelt deze indicator nog niet. Wel komt uit de door de school aangeleverde gegevens een beeld naar voren dat erop wijst dat de school de in het convenant vermelde doelen bereikt.

4. VERVOLGAFSPRAKEN

Het bezoek heeft geen aanleiding gegeven voor het maken van vervolgspraken.